

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Фізкультурно-спортивна реабілітація»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	психології
Семестр	2
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к. психол. наук, доцент Яцюрик Алла Олександрівна
Контактна інформація	alla.yatcyurik@icloud.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	«Психологія» є сукупністю теоретичних і практичних наук, вивчення науковотеоретичних підходів до вирішення центральної проблеми дисципліни – співвідношення навчання і розвитку. Психологія дає знання, необхідні для пізнання студентами своїх індивідуальних властивостей, що в свою чергу, допомагає вирішувати проблему самовиховання і становлення світогляду майбутнього фахівця. Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: сформувані систему теоретико-методологічних знань із проблем психологічної науки і практики, пізнання структурних елементів психіки – психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів і утворень на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі фахової діяльності майбутнього спеціаліста; сформувані у студентів установку на самореалізацію та саморозвиток. В результаті навчання за дисципліною «Психологія» студент може опанувати: здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. Теоретичний матеріал викладається у формі проблемних лекцій, лекцій дискусій, лекцій-візуалізацій. Практичні заняття курсу відбуваються у формі обговорення у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, робота в малих групах, ситуативний підхід).
Мета та цілі	полягають у формуванні системи теоретичних знань про базові категорії та принципи, фундаментальні теорії психології, загальні закономірності психічної діяльності особистості та оволодіння основами загальної психологічної грамотності
Результати навчання	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень

Soft skills:	у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. Здатність працювати в команді та автономно. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом. Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills – соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: громадянську позицію, навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше
Пререквізити	«Педагогіка», «Анатомія і фізіологія людини», «Вступ до спеціальності»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Предмет та завдання психології особистості. Психологічна природа особистості. Розвиток психіки та становлення особистості. Психологічна структура особистості	Психологія як наука. Предмет психології та її завдання. Основні напрями в сучасній психології. Структура (галузі) психології та її зв'язок з іншими науками. Основні методи психологічного дослідження. Поняття про особистість. Склад і структура особистості. Активність особистості та її джерела, спрямованість особистості.	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до семінарського заняття "Соціалізація особистості"	6
Тема 2. Свідомість, самосвідомість та	Поняття свідомості та самосвідомості. Історія наукових поглядів на природу людського само	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою;	6

рефлексивні характеристики особистості. Гармонія та відхилення у розвитку особистості. Методологічні засади сучасних теорій особистості	відображення. Структура свідомості. Становлення свідомості в процесі онтогенезу. Вікові особливості формування самосвідомості. Стаття: поняття, сутність, види та психологічна характеристика. Стаття біологічна і психологічна. Чоловіча та жіноча особистість. «Я»-концепція та її складові. Образ «Я» як регулятивний механізм психічного життя. Формування та функції самооцінки в розвитку особистості. Види самооцінки. Етапи наукового дослідження.	підготовка до практичного заняття	
Тема 3. Загальна характеристика афективної сфери особистості. Принципи та методи психології емоцій. Емоційні стани і фактори їх регуляції	Походження та функції емоцій. Емоції та розвиток особистості. Мотивація та емоції. Емоції і свідомість. Емоції та почуття. Теорії емоцій: психоаналітична концепція афекту та мотивації, когнітивні теорії, периферична теорія емоцій, інформаційна теорія емоцій, теорія диференціальних емоцій. Взаємодії компонентів емоцій. Утворення емоційних комплексів, емоційної комунікації. Психологічна характеристика, природа та властивості емоцій і почуттів. Онтогенез емоційної сфери людини. Види почуттів, їх характеристика.	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до семінарського заняття за темою "Стрес на робочому місці"	6
Тема 4. Функціональне призначення афективної сфери. Вольові якості особистості	Оцінювання і спонукання. Афективна сфера (потяги, емоції, почуття і воля) як особистісне пізнання через самоспостереження. Основні функції емоцій: інформаційна, оцінювання, регуляція, керування. Регулятивне значення емоцій і волі в самотворенні особистості. Склад та структура вольових якостей	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до семінарського заняття за темою "Розвиток мотиваційної сфери особистості"	6
Тема 5. Проблеми та методологічні основи структурного аналізу діяльності. Психологічний аналіз потребнісмотиваційної підсистеми діяльності та поведінки особистості	Порівняльний аналіз психологічних теорій діяльності. Характеристика основних видів діяльності та зумовленість ефективності діяльності особистісними та індивідуальнопсихічними якостями. Психологічний аналіз понять цілей, потреб, мотивів, мотивацій діяльності та поведінки особистості. Активність особистості та її джерела	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	6
Тема 6. Психологічний аналіз	Інформаційна основа діяльності. Поняття про два інформаційні плани: актуальний і потенційний. Сутність	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	6

інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості. Психологічний аналіз регулятивної підсистеми особистості	понять "образ", "знак", "мова", "код", "модель", "символ" в інформаційній підсистемі. Основні властивості заміщувальних знаків. Психологічні аспекти обробки інформації та прийняття рішень.		
Змістовий модуль 2			
Тема 7. Загальна характеристика сенсорноперцептивних процесів.	Основні характеристики когнітивної сфери особистості. Визначення та властивості понять "відчуття" та "сприймання". Функції відчуттів та сприймань. Відчуття та сприймання як різні за повнотою та глибиною рівні пізнавальної діяльності індивіда. Активно орієнтувальна та регуляторна функції відчуттів та сприймань у поведінці та діяльності.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Аналіз та підбір методик діагностики когнітивної сфери особистості	6
Тема 8. Увага.	Основні підходи до визначення уваги. Психологічні теорії уваги. Функції уваги. Особливості розвитку та шляхи формування властивостей уваги. Увага в пізнавальній діяльності особистості. Психологічна активність і форми її прояву. Неспання та увага. Активація та увага. Основні підходи до визначення уваги.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	6
Тема 9. Пам'ять	Загальна характеристика пам'яті. Психологічні теорії пам'яті і проблеми пам'яті в асоціанізмі, гештальтпсихології, біхевіоризмі; соціальнопсихологічний підхід до проблем пам'яті; інформаційний підхід до проблем пам'яті; діяльнісний та системний підходи до вивчення пам'яті. Процеси пам'яті: запам'ятовування та фактори, що його зумовлюють, взаємовідношення довільного і мимовільного в запам'ятовуванні. Види пам'яті: проблема класифікації пам'яті, основні підходи до виділення видів пам'яті.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	6
Тема 10. Мислення. Уява і уявлення в творчій діяльності	Загальна характеристика мислення. Характеристика мислення як процесу розв'язання задач. Фазний характер процесу мислення. Поняття "проблемної ситуації" та "задачі". Класифікація факторів, які впливають на процес розв'язання задач. Словесно-образний підхід у процесі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання тесту "Визначення типу мислення"	6

мислення. Види мислення. Принцип єдності психіки та діяльності як методологічна основа дослідження видів мислення. Типи мислення в соціогенезі.		

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

ОСНОВНА

1. Бенеш Г. Психологія. К. Знання, 2007. 510 с
2. Варій М. Й. Загальна психологія. К. ЦУЛ, 2007. 968 с.
3. Варій М.Й. Психологія: Навч. посібник. К: "Центр учбової літератури". 2007. 288 с. URL: <https://pidru4niki.com/19991130/psihologiya/psihologiya>
4. Гірник А. М. Основи конфліктології. Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 222 с. URL: https://pidru4niki.com/1584072019112/psihologiya/osnovi_konfliktologiyi
5. Дуткевич Т. В. Загальна психологія: теоретичний курс: навчально- методичний посібник. Кам'янецьПодільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 432 с. URL: https://pidru4niki.com/79874/psihologiya/zagalna_psihologiya
6. Дуткевич Т. В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності. 2-ге вид. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 256 с. URL: https://pidru4niki.com/13590421/psihologiya/praktichna_psihologiya
7. Жуков С.М., Жукова Т.В. Історія психології: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с. URL: https://pidru4niki.com/1584072028675/psihologiya/istoriya_psihologiyi
8. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. Підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2004.-704 с. URL: https://pidru4niki.com/158407208622/psihologiya/zagalna_psihologiya
9. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. К.: Каравела, 2011. 464 с. URL: https://pidru4niki.com/14550428/psihologiya/zagalna_psihologiya
10. Загальна психологія: Хрестоматія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. К.: Каравела, 2008. 640 с. URL: https://pidru4niki.com/1584072033357/psihologiya/zagalna_psihologiya_hrestomatiya
11. Іванюта О. В., Яницька О. Ю. Енциклопедія психологічних тестів: навч. посіб. Львів, 2011. 293 с.
12. Коваленка Д.В., Шалімова І.М., Керницький О.М., Бурбіга В. А., Кравченко О.Б. Конфліктологія. Навчальний посібник Видання друге: перероблене та доповнене: Харків, УІПА-Х.: Вид-во «С.А.М.», 2015. 260 с. URL: <https://pidru4niki.com/85341/psihologiya/konfliktologiya>
13. Кулініч І. О. Психологія управління: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 292 с. URL: https://pidru4niki.com/1584072017415/psihologiya/psihologiya_upravlinnya
14. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навч. посіб. К.: Вища школа, 2006. 487 с.
15. Мінаєва Н. С. Актуальні проблеми теорії і практики сучасної психології. 2018. URL: https://stud.com.ua/134120/psihologiya/aktualni_problemi_teoriyi_i_praktiki_suchasnoyi_psihologiyi
16. Павелків Р. В. Загальна психологія : навч. посіб. К., 2004. 507 с.
17. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: навч. посіб. К., 2006. 320 с
18. Психологія / за ред. Ю. Л. Трофімова. К. Либідь, 2005. 560 с.
19. Психологія: Підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Ри-П86 балка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. 6-те вид., стереотип. К.: Либідь, 2008. 560 с. URL: <https://pidru4niki.com/1584072037180/psihologiya/psihologiya>
20. Русинка І. І. Психологія : навч. посіб. К.: Знання, 2011. 407 с. URL: <https://pidru4niki.com/1584072040469/psihologiya/psihologiya>
21. Савенкова Л.О. Психологія спілкування: навч. посіб.; за заг. ред. Л. О. Савенкової. К.: КНЕУ, 2015. 309 с. URL: https://pidru4niki.com/83346/psihologiya/psihologiya_spilkuvannya
22. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Педагогічна психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с. URL: https://pidru4niki.com/15880728/psihologiya/pedagogichna_psihologiya
23. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012.-280 с URL: https://pidru4niki.com/1584072030634/psihologiya/psihologiya_osobistosti

24.Цимбалюк І. М., Яницька О. Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. К.: ВД «Професіонал», 2004. 304 с.

ДОДАТКОВА

1. Бочелюк В. Й., Турубарова А. В. Б. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 264 с. URL: https://pidru4niki.com/1584072022521/psihologiya/psihologiya_lyudini_z_obmezhenimi_mozhlivostyami
2. Бочелюк В. Й., Чеерепехіна О.А. Психологія спорту. Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2022. 202 с.
2. Видра О. Г. Вікова та педагогічна психологія. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2011. 112 с. URL: https://pidru4niki.com/1584072022863/psihologiya/vikova_ta_pedagogichna_psihologiya
3. Вітенко І. С, Вітенко Т. І. Основи психології. Видання друге, перероблене і доповнене. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с. URL: https://pidru4niki.com/1584072037301/psihologiya/osnovi_psihologiyi
4. Орбан-Лембрик Л. Б. Соціальна психологія: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2005. 448 с. URL: https://pidru4niki.com/component/option,com_jdownloads/Itemid,999999/catpid,488/task,view.annotation/
5. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. 4-те вид., стереотип. К.: Либідь, 1999. 632 с. https://pidru4niki.com/17810409/psihologiya/osnovi_psihologiyi
6. Палій А. А. Диференціальна психологія : навч. посіб. К.: Академвидав, 2010. 432 с URL: https://pidru4niki.com/1584072030228/psihologiya/diferentsialna_psihologiya
7. Савицька О. В., Співак Л. М. Етнопсихологія: Навч. посібн. К.: Каравела, 2011. 264 с. URL: <https://pidru4niki.com/16760626/psihologiya/etnopsihologiya>
8. Співак Л. М. Діагностика і корекція "Я-концепції" молодших школярів з низьким рівнем навчальних досягнень: Навч. посібн. 2-ге вид. К.: Каравела, 2011. 224 с. URL: https://pidru4niki.com/17780811/pedagogika/diagnostika_i_korektsiya_ya-kontseptsiyi_molodshih_shkolyariv
9. Федорчук В. М. Тренінг особистісного зростання: навч. посіб. К.: "Центр учбової літератури", 2014. 250 с. URL: https://pidru4niki.com/1584072063004/psihologiya/trening_osobistisnogo_zrostannya
- 10.Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с. URL: https://pidru4niki.com/19440608/psihologiya/konfliktologiya_ta_teoriya_peregovoriv
- 10.Yatsyuryk A., Mykhalchuk N., Ivashkevych Ed. Pelekh Yurii, Kharchenko Yevhen,Zukow ErnestSuicidal behavior as a result of maladjustment of servicemen to the conditions of military service in Ukraine. *European Journal of Clinical and Experimental Medicine*, 21(1), 90–107. doi: 10.15584/ejcem.2023.1.12 (Scopus);
11. Yatsyuryk A. Causes, types and forms of logoneurosis as the main determinants to the course of physical rehabilitation of children. *Науковий журнал «Health & Education». Вип. 3*. Рівне: Комунальний заклад вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради. «Видавничий дім «Гельветика». С. 108–116. DOI <https://doi.org/10.32782/health-2023.3.18>
- 12.Yatsyuryk A., Mykhalchuk N., Ivashkevych Er. Parts of speech which characterize the emotion of "Fear". *Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін* : Наук. записки РДГУ. Рівне : РДГУ. 2021. С. 115–121.
- 13.Хупавцева Н.О., Яцюрик А.О. Емоційне вигорання людей похилого віку в умовах пандемії COVID-19. *Науково-інформаційний вісник Національної академії вищої освіти України*. № 1-2 (110–111). 2020. С. 197–203.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною

	літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Тема 1-6)	36
Змістовий модуль 2 (Тема 7-10)	24
Підсумковий контроль (залік)	40
Загальна кількість балів:	100

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для заліку)
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано
0-34	F	